

Het Hoornblad

KNNV afdeling Hoorn/West-Friesland

nr. 126 winter 2025

Belangrijke informa-
tie over de contribu-
tie 2025 kijk op
pagina 3

*Ontdek
beleef
bescherm*

Voorwoord

Uiteraard moet ik beginnen met iedereen een heel mooi natuurrijk 2025 toe te wensen.

Dit kunnen we elkaar ook live toewensen bij de Nieuwjaarswandeling op zondag 5 januari. De details kan je bij de Algemene activiteiten vinden, maar ik wil op deze plaats iedereen extra uitnodigen hieraan mee te doen, het is een mooie gelegenheid om de verrassende winternatuur te combineren met een sociaal gebeuren.

Vaste prik in het jaarlijks leven van elke vereniging is de Algemene Jaarvergadering. De onze zal plaats vinden op maandag 3 maart, zoals gebruikelijk in wijkcentrum Kersenboogerd. Of er na afloop van de vergadering nog een korte lezing zal plaats vinden is nu nog onbekend. Heb je een idee voor zo'n korte lezing neem dan contact met Jan Pieter de Krijger op.

Het verslag van de vorige vergadering is op te vragen bij onze secretaris Egbert Baars, de overige stukken vanaf twee weken tevoren eveneens.

Wat altijd weer ter sprake moet komen is de samenstelling van het bestuur. We zijn zo gelukkig dat sinds vorig jaar Mariska Koopmans is toegetreten tot ons bestuur, op dit moment hebben we wel genoeg mensen. Echter met het oog op de toekomst zou het heel goed zijn als nieuwe mensen zich warmlopen; in 2026 zal ik zeker stoppen als voorzitter, een jaar later waarschijnlijk de secretaris ook. Dit zijn geen functies waar je zo opeens in kan vallen. Ook de natuurhistorisch secretaris houdt er binnenkort mee op. Als je nu vast mee gaat lopen heb je een idee waar je aan gaat beginnen. Het is ook mogelijk om vrijblijvend mee te lopen, dus zonder dat je je officieel laat verkiezen.

Laat het niet gebeuren dat we, net als de afdeling Den Helder, onze afdeling moeten opdoeken bij gebrek aan bestuursleden.

De meesten van onze leden zijn niet vreselijk geïnteresseerd in wat het Landelijk Bestuur van de KNNV doet, maar ik wil toch even een wat grotere wijziging laten weten. De Vertegenwoordigende Vergadering (VV = jaarvergadering) vond altijd in april plaats. Dit was een wat onhandige tijd: het is vreemd om zo laat pas een jaarplan en begroting voor het lopende jaar vast te stellen en bovendien zijn we allemaal natuurliefhebbers, die in die tijd naar buiten willen. De VV wordt nu in twee delen opgesplitst: jaarplan en begroting in januari (de 25e dit jaar) op een fysieke vergadering en jaarverslag en balans in juni via een zoomvergadering. In het verleden riepen we op onze jaarvergadering mensen op om mee te gaan naar de VV; doordat dit nu is veranderd kan dat niet, daarom hierbij de oproep: lijkt het je leuk en interessant om mee te gaan, laat het mij of de secretaris dan weten.

Dit was een wat erg organisatorisch voorwoord, maar dat moet nu eenmaal soms ook. Ik hoop dat we het komend jaar we ons allen vooral op de natuur kunnen richten.

Anneloes ter Horst

Inhoud

02	Voorwoord en Colofon
03	Agenda
03	Contributie KNNV 2025
04	Algemene Activiteiten
05	Algemene Activiteiten
06	Insectenwerkgroep
07	Vogelwerkgroep
07	25e Zeevang vogeltelling
08	Plantenwerkgroep
09	Zoogdierwerkgroep
10	Nacht van de Nacht
11	Slootjes excursie Lutjebroek
12	Huiszwaluwtelling
13	Natuurpuzzel
14	Bijzondere waarnemingen
15	Adressen, kopij, Specht

Sneeuwgorst, foto: Marjan van den Braak

Colofon

Redactie:

Thea Nahuijsen

E: hoornblad@hoorn.knnv.nl

W: hoorn.knnv.nl

Drukker: Editoo B.V. te Veenendaal

Foto's op de omslag

voor: Meerkoet op bevroren Markermeer, foto: Thea Nahuijsen
achter:

rechts: Ijskunst langs het Markermeer, foto: Thea Nahuijsen

links : Koolmees in mijn achtertuin, foto: Thea Nahuijsen

Agenda

Januari

zondag	5	Nieuwjaarswandeling	4
woensdag	8	Bijeenkomst Plantenwerkgroep, Korstmossn	8
donderdag	9	Bijeenkomst Vogelwerkgroep	7
maandag	20	Bijeenkomst Insectenwerkgroep	6
donderdag	23	Bijeenkomst Zoogdierenwerkgroep	9
zaterdag	25	Vogelexcursie naar Wieringen	4

februari

maandag	10	Lezing: planten Oostelijk Havengebied van Amsterdam	4
woensdag	12	Bijeenkomst Plantenwerkgroep, Film over bomen	8
donderdag	13	Bijeenkomst Vogelwerkgroep	7
maandag	17	Bijeenkomst Insectenwerkgroep	6
donderdag	27	Bijeenkomst Zoogdierenwerkgroep	9

maart

zondag	2	Duinwandeling van Castricum naar Egmond an Zee	4
maandag	3	Algemene jaarvergadering	2
maandag	10	Lezing: Vakantie verhalen uit Frankrijk	5
donderdag	13	Bijeenkomst Vogelwerkgroep	7
maandag	17	Bijeenkomst Insectenwerkgroep	6
woensdag	26	Bijeenkomst Plantenwerkgroep, op pad door Risdammerhout, Hoorn	8

april

donderdag	10	Bijeenkomst Vogelwerkgroep	7
zaterdag	12	Vogelexcursie Naardermeer	5

Contributie 2025

Voor het betalen van de jaarlijkse contributie ontvang je geen aparte brief of email. Hieronder staat de informatie over het bedrag dat je aan de afdeling verschuldigd bent. Als je eerder hebt aangemeld voor automatische incasso, dan hoef je nu niks te doen, het bedrag wordt in de maand maart of april van je rekening afgeschreven.

Een eenpersoons lidmaatschap bedraagt € 36,00 en een meerpersoons lidmaatschap € 47,00.

Op het adres label van Het Hoornblad staat voor jouw naam en adres een codering gevolgd door jouw lidnummer. Hieronder een overzicht van deze coderingen en de bijbehorende contributiebedragen. Vermeld bij het overmaken ook jouw lidnummer.

C je hoeft niets te doen, er is geen contributie verschuldigd

CL je wordt verzocht € 12,50 over te maken naar onderstaande bankrekening

E je hoeft niets te doen, er is geen contributie verschuldigd

G je wordt verzocht € 47,00 over te maken naar onderstaande bankrekening

GA je hoeft niets te doen! Er wordt € 47,00 via automatische incasso afgeschreven in de maand maart of april

I je hoeft niets te doen, er is geen contributie verschuldigd

J25 je hoeft niets te doen, er is geen contributie verschuldigd

J30 je wordt verzocht € 12,50 over te maken naar onderstaande bankrekening

J30A je hoeft niets te doen! Er wordt € 12,50 via automatische incasso afgeschreven in de maand maart of april

L je wordt verzocht € 36,00 over te maken naar onderstaande bankrekening

LA je hoeft niets te doen! Er wordt € 36,00 via automatische incasso afgeschreven in de maand maart of april

We vragen je vriendelijk het verschuldigde bedrag over te maken op bankrekening NL50 RABO 0121 7968 17 t.n.v. Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging afdeling Hoorn/West-Friesland o.v.v. contributie 2025 en jouw lidnummer. Doe het voor 1 april 2025.

De contributie via automatische incasso wordt van jouw rekening afgeschreven in maart of april. Wil je dat voor dit jaar alsnog ook, stuur dan voor 1 maart een email naar de penningmeester: penningmeester@hoorn.knnv.nl Vermeld naam, adres, woonplaats en IBAN en geef toestemming.

Alvast bedankt. Eric de Vroome, penningmeester/ledenadministratie afdeling Hoorn/West-Friesland

Algemene activiteiten

De lezingen worden gehouden in wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, Hoorn. Aanvang lezingen 20.00 uur

Zondag 5 januari 2025: Nieuwjaarswandeling

Het is onze traditie om op de eerste zondag van het nieuwe jaar samen een wandeling te maken in ons gebied en dat af te sluiten met een bezoek aan plaatselijke horeca. Niet alleen een beleving van de plaatselijke natuur, maar ook een gelegenheid voor onderling contact.

Dit jaar doen we dat in de buurt van Hoorn. We nemen eerst de bus van Station Hoorn naar Scharwoude en wandelen dan terug naar Hoorn langs het Markermeer (± 4 km) en zien dan, naast hopelijk de nodige vogels, ook meteen alle veranderingen die daar de laatste jaren zijn gekomen met de aanleg van kustversterking en stadsstrand. Bus 314 vertrekt om 10:29 vanaf Station Hoorn.

Info en aanmeldingen:

Anneloes ter Horst, E: anneloes59@planet.nl, M: 06 176 28 020

Zaterdag 25 januari: Vogelen op Wieringen

Voor velen is Wieringen wel bekend vanwege de vele aanwezige vogels die langs het wad foerageren en het binnenland bezoeken. Wij gaan dan het voormalige eiland bezoeken op zoek naar overwinteraars uit het hoge noorden zoals de Zwarte rotgans, Kolgans en Rietganzen. Het glooiende landschap strekt zich uit tussen de Afsluitdijk en de Amstelmeerdijk. Wij komen samen bij de haven van Oude zeug, vandaar rijden wij gezamenlijk door naar Den Oever en bezoeken het waddenbelevingspunt aan de haven. Daarna rijden wij naar Vatrop waar wij dan ook diverse soorten in beeld kunnen krijgen.

Vertrek: 09:00 uur welke afhankelijk is van uw opstap verzamelplaats.

Opgave verplicht twee dagen van te voren. Contact persoon: Douwe Greydanus, M: 06 147 34 554, E: D.Greydanus@quicknet.nl.

Toendra rietgans, foto: Douwe Greydanus

Muurvaren, foto: Jan-Pieter de Krijger

Maandag 10 februari: Lezing: Planten van het oosterlijk havengebied van Amsterdam

Het Oostelijk Havengebied van Amsterdam is een bijzonder gebied voor wilde planten. Dat was het tientallen jaren geleden toen het nog in bedrijf was als havengebied. Maar nu er alweer een hele tijd een woonwijk staat, blijven de plantaardige verrassingen verschijnen. De kademuren vormen een reservaat voor zeldzame varens. Op straat is het een komen en gaan van bijzondere soorten. Er groeit bijvoorbeeld een heel assortiment aan stoepgroenten.

Claud Biemans fotografeert hier al 30 jaar wilde planten en vertelt er prachtige verhalen over. Van de meest bijzondere soorten laat zij foto's zien. Het belooft een boeiende avond te worden.

Zondag 2 maart: Duinwandeling van Castricum naar Egmond aan Zee

Het wordt al bijna een traditie; een wandeling in de Noord-Hollandse duinen in de winter. Het is in ieder geval een landschappelijke ervaring; mossen en korstmossen komen goed uit als de rest van de planten nog in winterslaap is, maar zo begin maart beginnen boomknoppen toch ook al te 'schuiven' en wellicht sommigen al uit te komen.

We lopen dit jaar van station Castricum naar Egmond aan Zee, waarvandaan we de bus nemen naar station Alkmaar.

Vertrek Hoorn vanaf station 09:36 uur, dan zijn we om 10:14 uur op station Castricum.

Het gebied waar we doorheen lopen is van PWN, d.w.z. dat een duinkaart kopen (in 2024 kost dat €2,-, veel meer zal het in 2025 niet zijn) verplicht is. Dit moet je zelf doen en kan het best online via <https://www.pwn.nl/duinkaartkopen>.

Aanmelden en info bij; Anneloes ter Horst, M: 06 176 28 020, E: anneloes59@planet.nl.

10 maart: Lezing: Verhalen over zijn vakantie naar Frankrijk door Ger Molenaar.

Ger Molenaar zal het lezingseizoen afsluiten met, hij beschrijft het zelf als volgt:

In het voorjaar van 2022 zijn wij naar het prachtige Frankrijk getrokken. Enthousiast gemaakt door Harm Niessen en Evert Maarschall trokken we naar de Vercors om de daar ongekende flora en fauna te ontdekken. Vanuit de camping in Barbiere trokken we naar alpenweiden als Mont Urles, Mont Aigoual maar ook pal naast de camping was het een waar orchideeënfeest. Boven op de alpenweiden was het net Julianadorp met veel Narcissen en Crocussen.

Hoewel de vogels het onderspit delfden hebben we toch leuke soorten gezien. In de weekenden namen we de tijd om de vide greniers te bezoeken om zo ook het museum van spullen te voorzien.

In 2023 enthousiast geraakt door de Vercors togen we weer naar Frankrijk maar nu richting de Cevennen, ook een orchideeënparadijs met interessante vogels als 3 soorten gieren, Steenarenden, Rode rotslijsters en nog veel meer. Ook hier werden de endemen weer gevonden, maakten kennis met het streekgerecht aligot en denken we de ark van Noach te hebben gevonden.

Vervolgens trokken we naar de Camarque waar we ons vermaaktten met de vele vogelsoorten die het gebied rijk is, verboden paden werden betreden waar Woudaapjes, Beverratten, Lachsterns, Baardgrasmus en vele leuke andere observaties werden vastgelegd.

Ook de steppen van La Crau werden vanuit Les Alpilles bezocht, een ervaring om nooit meer te vergeten. Ongekende waarnemingen van alle daar voorkomende soorten als Kleine trap en Zandhoenders. In de zeer vroege ochtend naar de steppen en na de koffie in de omgeving van Les Alpilles wandelen en soorten ontdekken als oehoe en scharrelaar.

Kortom een interessante avond voor de alround natuurliefhebber

Zaterdag 12 april: Vogelexcursie Naardermeer

Voor de 3e keer doe ik een poging om het z.g. laarzen pad te betreden. Door onderhoud en het jaar er op last van hoogwater was het niet toegankelijk. Wij gaan dan naar Hilversum Bovenmeent Naardermeer waar het prachtige gebied ligt en beheerd wordt door Natuurmonumenten. Helder water, dicht moerasbos met drassige weilanden.

Het Naardermeer ligt als een groene oase tussen Amsterdam en Hilversum met kleine en grote meren. Deze zijn verbonden met vaarten en smalle sloten met er omheen moerasbossen, weilanden en ondiepe plassen. Het is erg in trek bij dier en plant door deze natte omstandigheden.

Wel 75 vogelsoorten broeden in deze gebieden, waaronder ook de Purperreiger, die zijn nest in de rietkraag midden op het meer heeft verstopt. Hierdoor zal de vos geen kans zien om het nest te prederen.

Er staan 5 observatiepunten in het gebied rondom het Naardermeer. Als wij geluk hebben dan zien wij Grote zilverreigers, Lepelaars, Blauwborsten, Zomertaling, Rallen en (Stelt) Kluten.

We wandelen over de vlonderpaden en dwars door de weilanden waar wij dan bij de vogel observatiepunten de vogels kunnen bespieden. Trek de laarzen aan en ga mee op deze 6,5 kilometer lange wandeltocht door het zompige moerasbos en over modderige paden.

Langs de route staan gele routebordjes die gevolgd worden om het eindpunt te bereiken.

Wij vertrekken om 08:30 uur, plaats van vertrek wordt later vastgesteld.

Aanmelding verplicht 2 dagen van te voren bij de coördinator. Douwe Greydanus, M: 06 147 34 554, E: D.Greydanus@quicknet.nl

Bij slecht weer gaat de excursie niet door.

Roerdomp, foto: Douwe Greydanus

Insectenwerkgroep

Tot onze verbazing zijn er zelfs rond 22 november nog vlinders waargenomen. Dankzij het warme weer waren er overal laat bloeiende planten en dat betekent dat er voor de insecten voedsel was. Misschien hoopvol voor het volgend voorjaar, want wie weet zien we dan weer meer vlinders en/of andere insecten.

Nationale Natuurwerkdag, 2 november, een waar feestje

De leden van de De Historische Fruittuin Swaeg, Clean up Hoorn en niet te vergeten Scouting groep Martin Luther King hebben gezamenlijk, op uitnodiging van Ted van der Bruggen, hard gewerkt om deze bijzondere fruittuin in Risdam winterklaar te maken.

In totaal hebben hier 23 volwassenen en 12 scouts aan meegewerkt. Vol energie en in volledige pais en vree. De insectenwerkgroep KNNV was hierbij uitgenodigd om met de scouting groep de bodemdiertjes in kaart te brengen. Onder de bodemdiertjes zijn natuurlijk ook de insecten belangrijk.

Voordat we met z'n allen aan het werk gingen, kwam iedereen bij de insectentafel staan waar informatie te halen was over de bodemdiertjes. Het nut van slak tot worm, van springstaartjes tot pissebed, van duizendpoot tot oorworm, hommelen en vlinder kwam voorbij. En het verschil tussen insecten en andere bodemdiertjes werd uitgelegd.

In de loop van de dag zijn al deze diertjes d.m.v. een vergrootglas bekeken. Sommige kinderen gingen naar huis met een duizendpoot of slakkeneitjes in een petrischaaltje, om deze in eigen tuin los te laten. Zo groot was het enthousiasme. En de pissebedden werden alom bewonderd. Een verlate Stippelblindwants en lieveheersbeestje lieten zich nog zien. Maar het was laat in het jaar en daarom waren er helaas weinig insecten. Toch was het een zeer geslaagde dag.

Natuurwerkdag, foto: Ted van der Bruggen

Voedselbostuin Swaeg

Direct naast deze Historische Fruittuin, met een zelfgebouwde insectenhotel, was er op 24 november de opening van de voedselbostuin. Een nieuw project in samenwerking met de gemeente Hoorn. Deze tuin wordt onderhouden volgens de principes van de permacultuur, dit houdt o.a. in dat je zelf compost maakt om een gezonde vruchtbare bodem te verkrijgen. Ook mag je niet spitten of snoeien. Op internet staat hier genoeg informatie over: www.ikbouwvanjou.nl/tuin/permacultuur.

Insectenhotel, foto: Henny v.d. Groep

De Kinderburgemeester heeft op deze dag een Kastanjeboom gepland, natuurlijk moest hiervoor gespit worden. Het is mooi om te zien dat de mensen uit de wijk Risdam betrokken zijn bij deze wijze van vergroening. Welke insecten zich hier gaan vestigen is uiteraard de vraag. Het wordt zeker interessant om te inventariseren en niet alleen op insecten, maar ook op bodemdiertjes die zorgen voor vruchtbare grond.

Kortom een natuurlijke verrijking voor de bewoners in Risdam.

Nachtvlinders

Wil je ook eens mee doen of wil je je tuin beschikbaar stellen voor onderzoek, neem dan voor meer informatie contact op met Ad Roobeek, E: ad.roobeek@ziggo.nl.

Let op! De volgende werkgroepbijeenkomst vindt plaats op: **20 januari, 17 februari en 17 maart** 2025 van 20:00-22:00 uur op de Suyderbraeck. Iedereen is van harte welkom! Volg de nieuwsbrief voor meer informatie! Wil je meer weten over onze activiteiten neem dan contact met mij op,

T: (0229) 24 95 46 of E: henny@watersnuffel.nl

Henny van der Groep

Boom gepland door kinderburgemeester, foto: Henny van der Groep

Vogelwerkgroep

Ik wens u allen een veilig, gelukkig en een gezond 2025 toe.

Als wij om ons heen kijken dan is het niet vanzelfsprekend door extremen in de natuur en dienen wij alles nauwlettend in de gaten te houden. Wereld leiders die het pad bijster zijn bezorgen de mensheid veel onzekerheid.

Hopelijk dat wij allen nog kunnen genieten van al het moois wat de natuur in ons kikkerlandje biedt.

Excursies

Er zijn weer diverse excursies gepland waar u gebruik van kunt maken. Elders in het Hoornblad staat de eerste vogel excursie op **25 januari** vermeld met een bezoek naar het voormalige eiland Wieringen.

Werkzaamheden

Het landje van Naber is ook weer klaar gemaakt voor het komende seizoen. Enkele leden hebben zich ingezet om het weer goed vogel vriendelijk te maken. Met dank aan Landschap Noord-Holland konden wij met de lastpakker het maaisel afvoeren.

Agenda

Vogelwerkgroep binnen bijeenkomst wordt gehouden op de 2e donderdag van de maand. De volgende bijeenkomsten zijn op **9 januari, 13 februari, 13 maart en 10 april**.

Kijk voor meer informatie bij algemene activiteiten.

Locatie: Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1, 1628 LZ Hoorn.

Coördinator, Douwe Greydanus, M: 06 147 34 554, E: d.greidanus@quicknet.nl.

Voor meer informatie houdt de site en mailing goed in de gaten.

Douwe Greydanus

Afvoeren hooi landje van Naber, foto : Douwe Greydanus

25e Zeevangtelling

25ste Zeevangtelling leverde weer meer dan 100.000 vogels op. Afgelopen 17de november hebben wij als KNNV vogelwerkgroep de 25ste Zeevang telling uitgevoerd. Van de 25 tellingen werd in 8 telmomenten de 100-duizend aangetroffen vogels gepasseerd. Zo ook in november 2024

Vanaf de De Breek in Etersheim zijn wij daar weer in verschillende tel groepjes het veld in gegaan om al de aanwezige vogels in het open polderlandschap in kaart te brengen.

Vooraf werd deze lustrum telling uitgebreid gevierd met koffie thee en taart. De foto die dit verslag siert werd gemaakt om de tellers in het zonlicht te zetten. Er waren een aantal die al 25 jaar hun vaste telgebied onderzoeken. Zo is het mogelijk geworden om De Zeevang verantwoord als belangrijk vogelgebied op de kaart te zetten.

De Zeevangtellers, foto: Ben Pronk

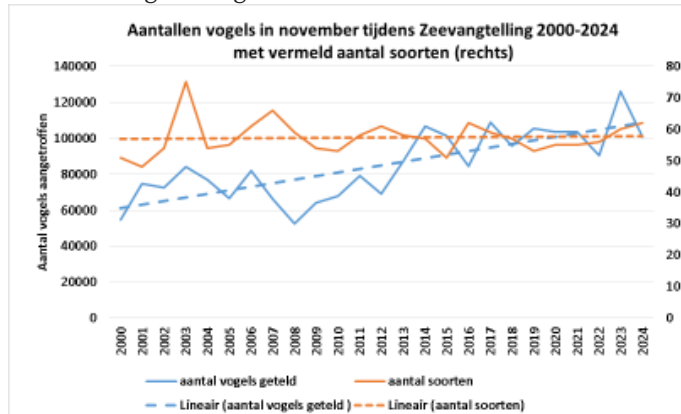
In de grafiek is uitgezet hoe de vogelaantallen zich verhouden door de jaren heen.

Opvallend in de grafiek is de trendlijn (blauw) van de aantallen vogels, deze loopt omhoog, wat aangeeft dat er gemiddeld steeds meer vogels in De Zeevang verbleven op het tel moment in november.

Kijken we echter naar de andere trendlijn (oranje) dan zien we een horizontale lijn. Dit geeft aan dat het aantal aangetroffen vogelsoorten per telmoment constant blijft, in de 25 jarige telperiode.

Gemiddeld meer vogels per telmoment maar gemiddeld zelfde aantal soorten per telmoment.

Er werden 134 verschillende vogelsoorten in de totaal 25 uitgevoerde tellingen vastgesteld.

Plantenwerkgroep

We hebben 2024 afgesloten met een hopelijk succesvolle en leuk eindejaarsplantenjacht.

We gaan nu weer eerst verder met onze binnenbijeenkomsten in Wijkcentrum Kersenboogerd, aanvang 14:30 uur.

Woensdag 8 januari verfrissen we weer eens onze kennis over korstmossen. Het blijft een moeilijke groep organismen, maar hopelijk leren we toch de meest voorkomende soorten in ons gebied te herkennen. Neem wat materiaal mee, als je kan.

Woensdag 12 februari zal Anita ons een film over bomen laten zien en zullen we wat botanische termen langs gaan.

Voor beide keren geldt: heb je iets leuks of interessants gezien, gelezen of gehoord op botanisch gebied, maak er ons deelgenoot van. Daar is altijd tijd en gelegenheid voor.

Diverse korstmossen, foto: Anneloes ter Horst

Winteraonieten, foto: Yvonne van der Hulst

Voor alle activiteiten geldt: opgave (M: 06 176 28 020, E: anneloes59@planet.nl) is niet persé noodzakelijk, maar wel prettig en bovendien krijg je dan bericht als iets onverhoopt niet door zou gaan.

Kijk ook bij de 'algemene activiteiten', aantrekkelijk voor plantenmensen lijken mij de excursie op **2 maart** naar de duinen en op **12 april** die naar het Naardermeer.

Anneloes ter Horst

In maart gaan we eindelijk weer buitenspelen. We beginnen op **26 maart** dicht bij huis met het bekijken van ontluikend groen in de Risdammerhout. We ontmoeten elkaar om 14:00 uur op de parkeerplaats bij Mediamarkt/ Leen Bakker.

Op **23 april** gaan we op veler verzoek weer naar het Thijsses' park in Amstelveen. Aangezien dit een behoorlijk lange reis is per OV, trekken we hier de hele dag voor uit. Nadere informatie volgt in het volgende Hoornblad, maar noteer het vast in je agenda.

Kleine veldkers, foto: Yvonne van der Hulst

Zoogdierwerkgroep

Op 24 oktober en 21 november is de werkgroep bij elkaar geweest. Op deze avonden hebben we kerkuilenballen uit Andijk, Sijbekarspel, Berkhout en Benningbroek uitgeplozen. Dank aan Douwe Greydanus en Ko van Gent voor het verzamelen en voor de levering van de ballen. De meest gevonden prooien betreffen Veldmuis, Bruine rat, Bosmuis, Bosspitsmuis en Huispitsmuis; daarnaast werden ook nog schedels en kaken van Woelratten, een Dwergmuis en een Dwergspitsmuis gevonden.

De foto's zijn gemaakt door Marcel Koomen

De Egels lieten zich net als vorig jaar tijdens het nachtvlinderonderzoek regelmatig zien en horen.

Ook de vleermuizen waren regelmatig van de partij.

De vleermuisexcursie eind augustus hebben we in verband met het Outdoor-festival verplaatst van het Julianapark naar de Hulk. De zes aanwezigen konden op deze locatie gelukkig goed horen en zien. Ook de prooi (nachtvlinders) vloog rond. De vleermuizen bleven dit jaar tot half november actief.

Tijdens de komende midwintertelling hopen we dat de tellers ook de zoogdieren meenemen in hun telling. En dan met name de hazen, konijnen en mollen (15 molshopen=1 mol). Deze telling mag natuurlijk ook in een ander weekend van de winter plaatsvinden. Deze zoogdieren zijn redelijk plaatsgebonden. Het resultaat van deze telling kan naar Ad Roobeek (ad.roobeek@ziggo.nl) gestuurd worden.

De komende Zoogdierwerkgroep-bijeenkomsten zijn gepland voor:

Donderdag 23 januari 2025 en

Donderdag 27 februari 2025

Deze bijeenkomsten worden gehouden bij het SKIK, Zanglijster 15 in Hoogkarspel en beginnen om 20:00 uur. Tijdens deze avonden zullen er (Kerk)uilenballen uitgeplozen worden.

Voor verder informatie over zoogdieronderzoek en deelname aan de bijeenkomst en, kunt u terecht bij Fred Weel, M: 06 486 64 025, E: fredweelroop@ziggo.nl.

Fred Weel
Coördinator Zoogdierwerkgroep

Nacht van de Nacht

Zaterdag 26 oktober vond de landelijke campagne van de Natuur en Milieu federaties plaats, met als doel om Nederland weer wat donkerder te krijgen. Tijdens deze avond/nacht werden er door het hele land evenementen georganiseerd. Bovendien doven bedrijven en gemeenten hun lichten van gebouwen en reclameverlichting.

Dit was de 20e editie en de KNNV organiseerde dit evenement in een donker stukje in ons gebied, namelijk bij de Breek in Etersheim, gemeente Oosthuizen.

Eric de Vroome, organisator, mocht een groep van 25 personen, waaronder ook enkele kinderen, welkom heten.

In de stedelijke gebieden zie je nog maar weinig van de sterrenhemel. In de donkere natuur is het de moeite waard om ook eens omhoog te kijken. Er zijn meer sterren en planeten dan er zandkorrels op aarde zijn.

Daarna gaf hij het woord aan Ad Roobeek.

Na een studie van 8 jaar mocht Ad zich Sterrenkundige noemen. Naast de technische termen benadrukte hij het belang van het donker voor de mensen, dieren en planten. Door teveel kunstlicht verstoort onze biologische klok, ons hormonale systeem en dat geeft slaapproblemen.

Eigenlijk zou iedereen de tuinverlichting en de andere verlichting tegen bedtijd uit moeten doen, ten gunste van de natuur.

Vogels en vleermuizen kunnen zich niet of slecht oriënteren en raken de weg kwijt. Planten verspreiden in het donker hun geurstoffen, waar de nachtinsecten op af komen. Te denken valt aan de Teunisbloemen en de Kamperfoelie. Er zijn slechts 53 dagvlinders en meer dan 2000 nachtvlinders actief in de bestuiving.

Als alle vragen beantwoord zijn wordt het tijd om naar buiten te gaan, gewapend met verrekijkers en telescopen. Eerst maar even de ogen laten wennen aan het donker om tevens te luisteren naar de stilte.

Nachtvlinder, foto uit archief Egbert Baars

Een bijzondere ervaring. Het silhouet van de molen vormt het ankerpunt voor de waarnemingen. De voorkant van het herfstnummer van het Hoornblad geeft hier een prachtig beeld van. Er is veel beweging in de lucht: bleek vliegverkeer te zijn. Ook met het blote oog, gewend aan het donker, geeft de nachtelijke hemel zijn geheimen prijs.

Sommige planeten zijn zo duidelijk zichtbaar en met de kijker zelfs met hun ring, zoals Saturnus. De kleuren van de planeten geven de temperatuur aan. De melkachtige witte nevel vormt de Melkweg. Van de 12 sterrenbeelden, de dierenriemtekens, staan er een paar aan de hemel. Toch blijken de telescopen en verrekijkers onmisbaar voor mooie waarnemingen, zoals Andromeda en de Plejaden.

De kinderen kregen de kans om via de laagste stand van de telescoop naar boven te kijken.

Als ook hier alle vragen een antwoord hebben gekregen, verplaatsen we ons weer naar het licht. Deze avond vormt een prachtige ervaring in bewustzijn van wat er allemaal boven ons bevindt en eigenlijk voor een mens niet te bevatten is.

Na afloop was er voor iedereen warme chocolademelk bij de houtkachel of buiten bij de vuurkorf.

Om 22:00 uur werd het nachtvlinderdoek opgezet. Langzaam en vrij laat kwam dit op gang. De meeste bezoekers waren toen al moe maar voldaan richting huis vertrokken.

Toch komen er nog leuke soorten op het doek, waaronder de Agaatvlinder, Zuidelijke bandspanner, Satijnlichtmot, Oranje kruidenmot en Zwarte-C-uil.

We luisteren ondertussen naar de geluiden van de vogeltrek, waaronder het geluid van een Kwak.

Rond 01:00 uur het laten we het doek zakken en sluiten we deze bijzondere avond/nacht af.

Met dank aan Ad voor deze verzorgde bijeenkomst, de Breek voor de gastvrijheid en Eric voor de organisatie.

Aafke Bruijn

Slotjes excursie, Lutjebroek

Waterleven excursie bij Lutjebroek

Het was een mooie zonnige dag, die 7e september.

Er waren 3 aanmeldingen waarvan er 2 op de ochtend weer hadden afgezegd.

In de zondagskrant van Hoorn stond het op de voorpagina, waardoor er toch nog meerdere mensen kwamen. Verschillende oma's met hun kleinkinderen kwamen langs en gingen ijverig aan de slag met een schepnetje. De vangsten konden 'van achter glas' worden bestudeerd.

Zelfs lokale omroep (Weeff) toonde interesse wat we deden.

Het was een leuke en leerzame dag.

Mariska Koopmans Berrety

foto: Thea Nahuijsen

Amerikaanse rivierkreeft, foto: Thea Nahuijsen

De resultaten

Amerikaanse rivierkreeft	1
Bootsmannetjes	100
Erwtmosseltje	1
Groene kikker	4
Karpertje	3
Kroeskarpertje	1
Larve waterjuffer	1
Pad	1
Posthoornslak	1
Ruisvoortje	1
Schaatsrijder	1
Waterschorpioen	1
Zeeltje	1
Zoetwaterspons	2
Zwartbekgrondel	20
Zwemwants	3

Groene Kikker spec., foto: Thea Nahuijsen

Huiszwaluwtelling 2024 plus historisch overzicht Oostelijk West-Friesland en de Zeevang

2024	Plaats	Jaar	
		2023	2024
+	Aartswoud	4	14
-	Abbekerk	31	25
+	Andijk	43	53
o	Avenhorn	0	0
o	Baarsdorpermeer	0	0
-	Beets	40	35
-	Benningbroek	8	7
-	Berkhout	86	74
o	Bobeldijk	0	0
-	Bovenkarspel	3	2
-	De Goorn	48	29
+	De Weere	24	31
-	Enkhuizen	46	36
o	Gouwe	0	0
-	Grootebroek	12	9
o	Grosth. / Scharwoude	6	6
-	Hauwert	9	7
-	Hem	20	19
o	Hensbroek	0	0
+	Hobrede	3	11
-	Hoogkarspel / Lutjebroek	50	17
-	Hoogwoud	9	4
o	Hoorn	0	0
-	Kwadijk	37	19
+	Lambertschaag	21	29
+	Medemblik	10	23
-	Middelie	61	60
+	Midwoud	24	39
+	Nibbixwoud	51	68
o	Obdam	16	16
+	Onderdijk	25	52
-	Oosterblokker	7	4
o	Oosterdijk	0	0
o	Oosterleek	0	0
-	Oosthuizen	46	38
+	Oostwoud	2	4
-	Opmeer / Spanbroek	40	33
-	Opperdoes	16	11
+	Oudendijk	17	26
-	Schardam	21	9
+	Schellinkhout	3	5
-	Sijbekarspel	10	8
-	Spierdijk	77	62
-	Twisk	27	20
-	Ursem	20	18
+	Venhuizen	23	38
o	Wadway	0	0
-	Warder	65	45
-	Wervershoof	27	21
+	Westerblokker	0	10
-	Westwoud / Oudijk	12	7
+	Wijdenes	68	70
o	Wogmeer	0	0
+	Wognum	6	31
-	Zandwerven	17	9
o	Zuidermeer	0	0
+	Zwaag	50	61
+	Zwaagdijk-Oost	17	34
-	Zwaagdijk-West	42	36
-	totaal	1300	1285

Dit seizoen is het voor de 34ste keer oprij dat 30 tellers op pad zijn gegaan om de bezette nesten in kaart te brengen. Daarvoor onze hartelijke dank, zonder deze groep redden wij het niet. Het seizoen begon laat door de natte periode, geen jaar is hetzelfde, waardoor de Huiszwaluwen het zwaar te ver-duren hebben.

Helaas kreeg ik dit seizoen verschillende telefoontjes dat nesten werden weggestoken door bewoners. Dan ben ik genoodzaakt om de Omgevingsdienst (OD) in te lichten die de betreffende bewoner benaderd. Het is wel van belang dat de teller(st) foto's maakt van de plaats en woning als bewijs voor de OD die dan ook er beter tegen op kan treden, zonder bewijs kan dat niet. Zodra de Huiszwaluwen beginnen met nesten te maken is verwijdering strafbaar.

Nu alle gegevens binnen zijn blijkt dat dit jaar 15 nesten minder bezet zijn geweest dan in het jaar 2023.

Het verzamelen van telgegevens wordt moeilijker nu de bestaande groep tellers ouder wordt. Het is van belang dat een ieder die telt vroegtijdig aangeeft dat hij/zij stopt zodat er voor vervanging gezorgd kan worden. Voor het seizoen 2025 zijn wij op zoek naar tellers voor Zwaagdijk-West, Benningbroek/Sijbekarspel en Hoogwoud. Mocht je mee willen helpen en in de omgeving of deze plaats wonen dan kun je voor meer informatie bij mij terecht.

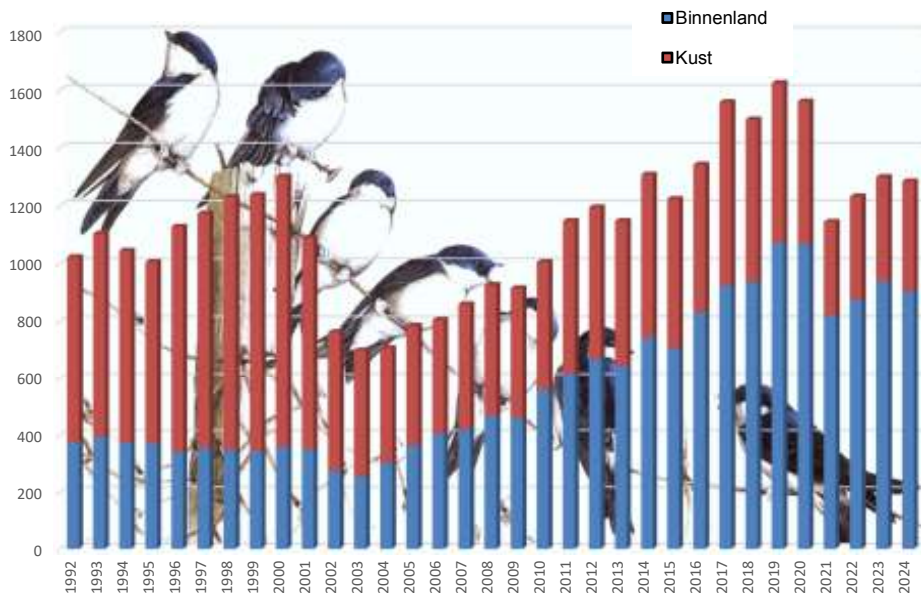
Sovon

Onze gegevens zijn ook weer ingevoerd in de landelijke database van Sovon (Stichting Vogelonderzoek Nederland). Die kan uiteindelijk een conclusie trekken uit de aantallen die dit jaar gebreed hebben.

Douwe Greydanus & Egbert Baars
T: (0228) 72 01 19
M: 06 147 34 554
E: d.greydanus@quicknet.nl

Aartswoud (toename 10)	Hem (afname 1)	Oosthuizen (afname 8)	Warder (afname 20)
Abbekerk (afname 6)	Hobrede (toename 8)	Oostwoud (toename 2)	Wervershoof (afname 6)
Andijk (toename 10)	Hoogkarspel / Lutjebroek (afname 33)	Opmeer / Spanbroek (afname 7)	Westerblokker (toename 10)
Beets (afname 5)	Hoogwoud (afname 5)	Opperdoes (afname 5)	Westwoud / Oudijk (afname 5)
Benningbroek (afname 1)	Kwadijk (afname 18)	Oudendijk (toename 9)	Wijdenes (toename 2)
Berkhout (afname 12)	Lambertschaag (toename 8)	Schardam (afname 12)	Wognum (toename 25)
Bovenkarspel (afname 1)	Medemblik (toename 13)	Schellinkhout (toename 2)	Zandwerven (afname 8)
De Goorn (afname 19)	Middelie (afname 1)	Sijbekarspel (afname 2)	Zwaag (toename 11)
De Weere (toename 7)	Midwoud (toename 15)	Spierdijk (afname 15)	Zwaagdijk-Oost (toename 17)
Enkhuizen (afname 10)	Nibbixwoud (toename 17)	Twisk (afname 7)	Zwaagdijk-West (afname 6)
Grootebroek (afname 3)	Onderdijk (toename 27)	Ursem (afname 2)	
Hauwert (afname 2)	Oosterblokker (afname 3)	Venhuizen (toename 15)	

In de bovenstaande tabel is de toe- en afname weergegeven.

In de bovenstaande grafiek zijn de totalen over de jaren 1992 tot en met 2024 weergegeven, tevens zijn de nesten die in het binnenland en langs de kust zijn geteld zichtbaar gemaakt.

Aan de linkerzijde is de voor- dan wel achteruitgang van het aantal nesten t.o.v. het voorgaande jaar weergegeven.

+ = meer nesten,

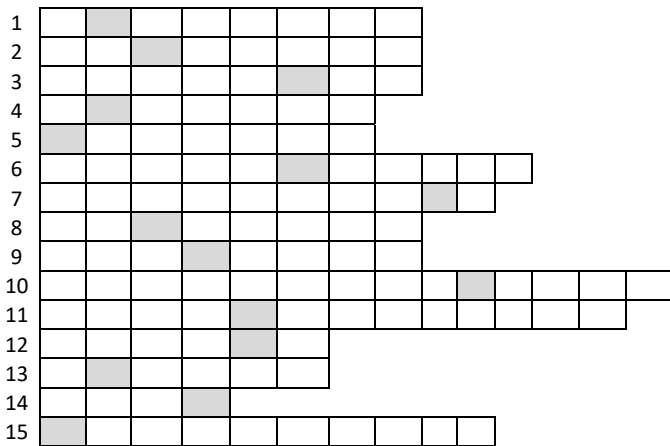
- = minder nesten,

o = gelijk aantal nesten.

Natuurpuzzel 5 - Waterige Crypto

In onderstaand diagram dienen de bijbehorende cryptisch omschrijvingen te worden ingevuld. Op één na zijn het allemaal benamingen van zoogdieren. Elk gevraagd dier bevat minstens één letter W, A, T, E of R. De IJ dient in één vakje te worden geplaatst. De gearceerde vakjes geven de oplossing. Veel plezier! Deze puzzel is gemaakt door Ad Roobeek

Omschrijvingen

1. Applaus voor warmte op je hoofd
2. Draagriem voor honderd jaar
3. Ligt te zonnen op het droge?
4. Probeersel zonder eer
5. Gekke oever
6. Lakse vierbenige voor een vlakte op de maan
7. Een grootwater-mug kan hierin veranderen als je het opblaast
8. Huiler op een fiets?
9. Dronken jongen
10. Stuc op je toet is lekker wild
11. Waterweg met daarin een wapen ter bescherming
12. Griezelige steun
13. Europeaan die aan de kant blijft
14. Frans goud voor een bazig persoon
15. Veroveraar van een windrichting

De oplossing van deze puzzel is vanaf 1 februari 2025 op te vragen bij Ad Roobeek, E: ad.roobeek@ziggo.nl.

Aalscholver, foto: Marjan van den Braak

Bijzondere waarnemingen

WANNEER	WAT	WAAR	WIE
01-09-2024	Boomvalk	Bovenkarspel	Fred Weel
01-09-2024	Landkaartje	Oosthuizen	Gon Wiessing - Verhaar
01-09-2024	Ransuil	Lutjebroek	Ad Roobeek
01-09-2024	2 Tapuiten	Polder het Grootslag	Douwe Greydanus
02-09-2024	Witte halvemaan zweefvlieg	Lutjebroek	Ad Roobeek
04-09-2024	Getijgerde lijmspuiters	Lutjebroek	Ad Roobeek
05-09-2024	Blonde ruiter	De Nek	Jan-Pieter de Krijger
05-09-2024	20 Zuidelijke boomsprinkhanen	Lutjebroek	Ad Roobeek
07-09-2024	45 Casarca's	Vooroever	Douwe Greydanus
07-09-2024	Chinese wolhandkrab	Vooroever	Douwe Greydanus
07-09-2024	Kroeskarper	Lutjebroek	Waterlevenwerkgroep
07-09-2024	Rode Amerikaanse rivierkreeft	Lutjebroek	Waterlevenwerkgroep
07-09-2024	Waterschorpioen	Lutjebroek	Waterlevenwerkgroep
07-09-2024	Zeelt	Lutjebroek	Waterlevenwerkgroep
07-09-2024	20 Zwartbekgrondels	Lutjebroek	Waterlevenwerkgroep
08-09-2024	5 IJslandse grutto's	De Nek	Fred Weel
09-09-2024	3 Koninginnenpage rupsen	Kersenboogerd Hoorn	Han Smit
15-09-2024	Drieteenstrandloper	De Nek	Douwe Greydanus
15-09-2024	Purperreiger	Hoogkarspel	Ad Roobeek
16-09-2024	2 Kolibrievlinders	Hauwert	Mieke de Haan
18-09-2024	Witgat	Landje van Naber	C. Nesselaar & R. Segerlink
19-09-2024	3 Meervleermuizen	Streekbos	Douwe Greydanus
19-09-2024	Zeearend	Vooroever	Douwe Greydanus
20-09-2024	2 Reuzensterns	De Nek	Jan van der Klis
20-09-2024	15 Zuidelijke boomsprinkhanen	Lutjebroek	Ad Roobeek
21-09-2024	2 Bruine sprinkhanen	Lutjebroek	Ad Roobeek
21-09-2024	3 Groene dwergschaduwantsen	Lutjebroekerweel	Insectenwerkgroep
23-09-2024	Oleanderpijlstaart	Lutjebroek	fam. Swagerman
24-09-2024	Platte tonderzwam	Julianapark Hoorn	Douwe Greydanus
26-09-2024	Dwergmuis	Streekbos	Douwe Greydanus
05-10-2024	Grote gele kwikstaart	De Ven	Vogelwerkgroep
05-10-2024	Pontische meeuw	De Ven	Vogelwerkgroep
10-10-2024	Frietzakbekermos	Streekbos	Douwe Greydanus
13-10-2024	Blauwe kiekendief	Polder De Zeevang	Vogelwerkgroep
13-10-2024	2 Bonte strandlopers	Polder De Zeevang	Vogelwerkgroep
13-10-2024	1910 Goudplevieren	Polder De Zeevang	Vogelwerkgroep
13-10-2024	Slechtvalk	De Zeevang	Douwe Greydanus
14-10-2024	3 Dwergmuizen	Waterberging Twisk	Douwe Greydanus
16-10-2024	Gewone knolparasolzwam	Egboetswater	Douwe Greydanus
16-10-2024	Smelleken	Enkhuizen	Marjan van den Braak
24-10-2024	Kleine beer	Oosterleek	Tineke Horstman
29-10-2024	4 Gekielde loofslakken	De Grote Waal Hoorn	Jan-Pieter de Krijger
03-11-2024	Adelaarsvaren	Streekbos	Douwe Greydanus
13-11-2024	Marmersgrondel	Koopmanspolder	Douwe Greydanus
15-11-2024	Nonnetje	Lutjebroekerweel	Ad Roobeek
17-11-2024	5628 Goudplevieren	Polder De Zeevang	Vogelwerkgroep
17-11-2024	26 Kleine zwanen	Zeevang	Douwe Greydanus
17-11-2024	Wilde zwaan	Polder De Zeevang	Vogelwerkgroep
18-11-2024	2 Vuurgoudhanen	Lutjebroek	Ad Roobeek
28-11-2024	Pontische meeuw	Lutjebroekerweel	Ad Roobeek

Adressen afdeling Hoorn/West-Friesland

Bestuur

Voorzitter

Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam
T: (0226) 45 29 90, M: 06 176 28 020,
E: voorzitter@hoorn.knnv.nl

Secretaris

Egbert Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker
T: (0229) 24 95 46, E: secretaris@hoorn.knnv.nl

Natuurhistorisch secretaris

Jan-Pieter de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn
M: 06 216 95 992, E: n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl

Penningmeester & Ledenadministratie

Eric de Vroome, Veenrug 17, 1687 WN Wognum
M: 06 301 77 933, E: penningmeester@hoorn.knnv.nl
Rekeningnummer: NL50 RABO 0121 7968 17

Leden

Tineke Horstman-Kooijman, James Grievelaan 6
1695 HX Blokker, T: (0229) 23 53 35, E: tineke_koo@hotmail.com
Mariska Koopmans-Berretty, Kloet 52, 1713 VG Obdam
M: 06 535 18 179, E: mariska@berretty.com
Douwe Greydanus, Julianastraat 9, 1619 XG Andijk
M: 06 147 34 554, E: d.greydanus@quicknet.nl

Coördinatoren

Insectenwerkgroep

Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker
T: (0229) 24 95 46, E: henny@watersnuffel.nl

Plantenwerkgroep

Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam
T: (0226) 45 29 90, M: 06 176 28 020, E: anneloes59@planet.nl

Vogelwerkgroep

Douwe Greydanus, Julianastraat 9, 1619 XG Andijk
M: 06 147 34 554, E: d.greydanus@quicknet.nl

Waterlevenwerkgroep

Vacature

Zoogdierenwerkgroep

Fred Weel, De Roop 12, 1616 SC Hoogkarspel
M: 06 486 64 025, E: fredweelroop@ziggo.nl

Excursies

Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam
T: (0226) 45 29 90, M: 06 176 28 020, E: anneloes59@planet.nl

Lezingen

Jan-Pieter de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn
M: 06 216 95 992, E: n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl

Public relations

Jan-Pieter de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn
M: 06 216 95 992, E: pr@hoorn.knnv.nl

Informatie en aanleveren kopij voor Het Hoornblad

Oplage 250 exemplaren.

Verschijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober).

Sluitingsdatum kopij voor het winter: 1 maart 2025

De teksten moeten het liefst niet voorzien zijn van opmaak. Het fotomateriaal dient apart van de tekst te worden aangeleverd in minimaal 2.000 pixels breed en/of hoog.

De Specht

Bij de Specht zijn vrijwel alle modellen nestkasten en dierenholen te koop. Verder zijn ook allerlei voersilo's en zogenaamde poppenkasten (om uit rupsen vlinders op te kweken) verkrijgbaar.

Naast de Huiszwaluw-nestkommen heeft 'De Specht' ook een Huiszwaluwtil voor op houten paal of stalen buis in het assortiment.

Kom gerust eens kijken in Blokker bij Evert Kunst en bel zo mogelijk tevoren of het schikt.

Westerblokker 132a, 1695 AL Blokker, T: (0229) 23 15 68, M: 06 238 33 276, E: despechtnestkasten@hotmail.com.

Natuurlijkhebber?

Enthousiast over mooie dingen die je in de natuur ontdekt hebt en wil je die ervaring graag met anderen delen?

Of vind je het buiten prachtig maar zou je wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

Doe dan mee met de KNNV!

De vereniging voor veldbiologie

Het is een club van actieve natuurlijkhebers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie onder andere:

- het verenigingsblad Natura (4x per jaar)
- kampen en reizen
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)
- publicaties voor ledenprijs

Wil je "Het Hoornblad" elk kwartaal ontvangen?

Meld je dan aan via onze website, of bij de ledenadministratie
E: penningmeester@hoorn.knnv.nl. Je bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV.

De kosten voor het lidmaatschap bedragen:

- Jeugdlid;(tot en met het jaar waarin je 25 jaar word) gratis;
- Jeugdlid; (vanaf 26 tot en met 30 jaar) € 20,00 per jaar;
- KNNV-lid (1 persoon) € 36,00 per jaar;
- Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres) € 47,00 per jaar.